

Az Esélyegyenlőségi Év két magyar nagykövete

Dr. Kaltenbach Jenő

Kaltenbach Jenő, az állam és jogtudományok kandidátusa, a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa. 1947-ben Ófalun született, majd a szegedi József Attila Tudományegyetemen szerzett jogi diplomát. Pályafutását az egyetem jogi karán tanársegédként kezdte, ahol 1993-tól a Közigazgatási és Pénzügyi Jogi Tanszék vezetője, de katedrája van az ELTE-n is. 1990 és 93 között az Alkotmánybíróság főtanácsosa, majd 1995-ig a Magyar Közigazgatási Intézet főigazgató helyettese.

1991 és 93 között kezdeményezője és megalapítója volt a „Kisebbségi Kerekasztalnak”, majd az első Országos Német Önkormányzat elnöke lett.

1995 óta – 2001-ben egyedüli újraválasztott ombudsmanként – a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa. 1997 óta képviseli a Magyar Köztársaságot az Európa Tanács Rasszizmus és Intolerancia Elleni Bizottságában.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Nagy megtiszteltetés számomra, hogy az „Egyenlő Esélyek Mindenki Számára Európai Év” nagyköveteleként köszönhetem Önöket.

Azzal a reménnyel tekintek a nemzetközi esélyegyenlőségi év elé, hogy az változást eredményez majd a leginkább kiszolgáltatott társadalmi csoportok, a diszkriminációval sújtottak életében, és itt elsősorban a legnagyobb létszámú kisebbségre, a cigány vagy roma emberekre gondolok.

Az elmúlt 200 év európai történelme a nemzetállami koncepció jegyében telt el. Ez – leegyszerűsítve – azt jelentette, hogy mindenki szabad és egyenlő lehet, egy feltétellel, ha hajlandó alávetni magát a domináns többségi nyelv és kultúra egyeduralmának.

Az Európai Unió, amelynek lényegi jellemzője a különböző kultúrák integrációja, azért szorgalmazta az esélyegyenlőségi év elindítását, hogy *a sokszínűséget, amely az uniót jellemzi, a tagállamok belső struktúrájának szerves részévé alakítsa.*

Ennek megvalósításához az szükséges, hogy az esélyegyenlőség az állami politika természetes, elengedhetetlen részévé váljon, az *oktatás, a lakhatás, a foglalkoztatás, az egészségügy, valamint a köz- és magánszolgáltatás területein érvényesüljön az antidiszkriminációs jogrend.*

Nagy lemaradást kell leküzdenünk a diszkrimináció elleni harc során a *közigazgatás és az igazságszolgáltatás területén is.*

Az államnak, mint a legnagyobb munkáltatónak, „személyzeti politikájának” megvalósítása során kiemelt figyelmet kell fordítania a sokszínűség és az egyenlő esélyek elvének érvényesítése érdekében, ami azonban nem a különböző „kvóták” alkalmazását jelenti elsősorban, hanem az eddig hátrányos helyzetben lévők „helyzetbe hozását”.

Nagy jelentősége lesz az esélyegyenlőségi év sikerességében a kommunikációs csatornák megfelelő kihasználásának is. Nem csupán a média sajátos eszközeire gondolok, sokkal inkább fontosnak tartom, hogy az *oktatási rendszerben rejlő kommunikációs, tudatformáló lehetőségeket kiaknázzuk.*

Úgy gondolom azonban, hogy a mindenki számára egyenlő esélyek megteremtésében akkor lehetünk sikeresek, ha a társadalmi méretű programok megvalósítása mellett mi magunk, egyenként is felmérjük, mivel tudnánk hozzájárulni az esélyegyenlőtlenséggel küzdőkkel kapcsolatos *szemléletünk megváltoztatásához, mit tehetnénk mi, egyenként az európai év sikere érdekében.*

Szeretném Önöket felkérni, csatlakozzanak hozzánk, legyünk mindannyian nagykövetei az esélyegyenlőségnek!

Kaltenbach Jenő beszéde 2007. március 5-én a Művészetek Palotájában hangzott el.

Palya Bea 1976-ban született Magyarcsanakon, Bagon nőtt fel, 16 évesen már Budapesten, a Zurgó együttes énekesé és tánctanára. 2002-ben szerez diplomát az ELTE Néprajz Szakán. Érdeklék a zenei, műfaji találkozások, bolgár, cigány, török és indiai zenét is énekel, tagja volt a Hólyagcirkusz Társulatnak, feldolgozta és megjelent lemezen Weöres Sándor Psyché-je, Franciaországtól Japánig turnézik együttesével, a Művészetek Palotája Gálaestje idején éppen Hollandiában lépett fel.

Palya Beának nincsen családja, autója, lakása, állása.

Gyerekkorában pa-

radicsomot kapált, később Párizsban és Amszterdamban zenélt. Egy interjújában társadalmon kívüli, nomád mádként definiálta magát. A társadalmon kívülség inkább pozitív, vagy negatív?

Most már pozitív. Ha muszáj, el tudom játszani a társadalmon belülit, fel tudom magam ruházni olyan dolgokkal, amivel az embert értelmezik a társadalomban: bankkártya, lakcím, bt, és hasonlók.

Miért idegenkedik ezektől?

Mert csak a természetet ismerem el az embernél nagyobb szervezőerőnek. Társadalmi szinten egyetlen dolog érdekel, ha nemzetközileg lesz egy olyan pályám, ami engedi, hogy sok-sok humanista célért tegyek. Sok minden van, amiért lehet tenni a zenével. Minden szülőnek javaslom, hogy a gyerekének sok-sok népdalt tanítson meg, mert az kapaszkodó lesz később.

Elkészült Weöres Sándor „Psyché” című alkotásából egy lemeze...

Rengeteget futok. A múltkor a pályán szembejött velem egy férfi, és azt mondta: „Ha ezt a Weöres Sanyika látná!” Meglepődtem. Egy ember fut a pályán, aki meghallgatta a legutóbbi lemezemet, a Psychét.

Miért lepődött meg?

Mert a Psychét magánügynek gondoltam. Ez a lemezem is személyes érintettségből született, és hogy megcsináltam, az életem jobb lett tőle. A zenei kihívásomból egy anyag született, ami elkezdett terjedni és eljutott másokhoz, ez nagy élmény nekem.

Egy időben szerették elemezni Lónyai Erzsébet személyiségét. Jól sejtem, hogy sok közös vonást talált a saját és a Weöres-hős személyisége közt?

Az életrajzi vonások sok tekintetben hasonlóak Lónyai és Palya közt: a származás, habitus, karakter, szenvedélyesség, féktelenség, szélsőségeség, mély és alapvető magányélmény.

Miért magányos?

Nagyon korán jöttem el itthonról, 14 éves koromtól a családtól távol éltem. Parasztcsaládban nőttem fel,

paradicsomot kapáltam, ahogy azt kell, azután egy értelmiségi közegbe kerültem a gimnáziumba, majd egy művészvilágba - ami nekem nem művészvilág, hanem egy természetes közeg. Extrém eset vagyok az érzelmi reakcióim minőségét és mennyiségét tekintve is, ha sírok, nagyon sírok, ha nevetek, nagyon nevetek, eltartott jó néhány évig, amíg mindezekből egy személyiséget tudtam összerakni. Sokáig definiáltam magam, mielőtt még az újságírók definiálnának. Hozzáteszem, az újságírókat tisztelem, van rálátásuk, érzületük, benyomásuk egy személyiségről, de néha azt érzem, mehetnének egy kicsit mélyebbre.

Szokott pihenni?

Harminc éves koromra megtanultam. Írtam egyszer egy dalszöveget, benne van, hogy átrobogtam az életemen, mint friss vizű hegyi patak. A nyugtalanság nem fog kiveszni belőlem, mindig tovább kell mennem, tovább kell repülnöm.

Miért nem akar semmit és senkit birtokolni?

Mert én belül sétálok. Abban nőttem fel, hogy összehasonítottam, mi van nekünk, és ahhoz képest másoknak mi van, és nekem nincs sokmindenem, jobb lesz, ha belül építkezem inkább. Az életem pedig úgy alakult, hogy egy időben nem telt el úgy tíz nap, hogy ne ültem volna fel a repülőre, így rájöttem, hogy fontosnak ítélt tárgyak nem nagyon fontosak. Mind nehezek, én egy madár vagyok, még akkor is, ha ebben van egy kis szerepjáték. Akárhányszor kidobtam dolgokat, olyan könnyűnek éreztem magam. Ha nekem egyszer lesz egy lakásom, lesz rajta ablak, előtte valami víz, folyó, tenger, lesz benne pár szőnyeg, amire le lehet heveredni. Az életet úgy tekintem, mint egy nagy levegővételt. Belélegzed, és kifújod, és az akkor el is távozik.

Tényleg nincs olyan tárgy, amihez ragaszkodik?

De, a füzetem. Író ember vagyok, nekem az írás barátom. A füzetembe beleírom a gondolataimat szép, színes, vékony hegyű tollal, az egyfajta napló. Azokba gyűjtöm a dalokat, a műsoraim sorrendjét, és hogy mit gondoltam Mexikóban a tengerparton. Abban van minden rólam.

Dénes Dóra

*Velvet című lap nyomán
forrás: www.palyabea.hu*